

17.12.2025

VN/38423/2025

Lainsäädäntöjohtaja Johanna Korpi

Valtion aluehallintouudistukseen liittyvät ympäristöministeriön hallinnonalan asetusmuutokset: ympäristöministeriön asetus vapaaehtoisesta ekologisesta kompensaatiosta annetun ympäristöministeriön asetuksen 8 §:n muuttamisesta

1 Esityksen tausta ja asetuksenantovaltuudet

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan valtion aluehallintoa uudistetaan. Hallitusohjelman mukaan tämä tarkoittaa lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien kokoamista uuteen perustettavaan monialaiseen virastoon, johon yhdistetään Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto, jäljempänä myös Valvira, aluehallintovirastot, jäljempänä myös AVI, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksien, jäljempänä myös ELY-keskus tai ELY, Y-vastuualueen tarkoituksenmukaiset tehtävät. Viraston pääasiallinen ohjausvastuu osoitetaan valtiovarainministeriölle. Virastolla on valtakunnallinen toimivalta. ELY-keskusten osalta monialainen valtion aluehallinto kootaan nykyistä vahvemmille alueille elinvoimakeskuksiin. Hallitusohjelman mukaan lainsäädäntöä valmistellaan siten, että uusi monialainen virasto ja elinvoimakeskukset käynnistävät toimintansa viimeistään vuoden 2026 alusta.

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion aluehallintouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi (HE 13/2025) annettiin eduskunnalle 13.3.2025. Esityksessä ehdotettiin säädettäväksi laki Lupa- ja valvontavirastosta, laki elinvoimakeskuksista sekä Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskuksesta ja laki Ahvenanmaan valtionvirastosta. Lakiehdotus sisälsi säännökset virastojen organisaatiosta, johtamisesta, tulosohjauksesta ja hallinnon järjestämisestä. Ympäristöministeriön hallinnonalan tehtävien osalta viranomaisrakennetta muutettiin esityksellä siten, että aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten lupa-, ohjaus ja valvontatehtävät siirtyvät erikseen säädetyin mukaisesti Lupa- ja valvontavirastolle. Samalla esityksellä nykyisten ELY-keskusten ympäristö ja luonnonvarat –vastuualueen tehtävistä luonnon monimuotoisuuden edistämisen- ja rakennusperinnön hoitoavustuksiin liittyvät tehtävät, alueidenkäytön edistämisen sekä vesien ja merenhoidon toimeenpanon edistämisen- ja neuvontatehtävät siirtyivät elinvoimakeskuksiin. Eduskunta hyväksyi esityksen 18.6.2025 ja tasavallan presidentti vahvisti lait 27.6.2025. Uudet virastot aloittavat 1.1.2026.

Tällä ehdotuksella on tarkoitus tehdä valtion aluehallintouudistuksesta johtuva muutos ympäristöministeriön asetukseen vapaaehtoisesta ekologisesta kompensaatiosta. Asetuksen 8 §:ssä on viittaus lakkautettavaan ELY-keskukseen. Tällä ehdotuksella viranomaisten nimi muutettaisiin viittaamaan uuden perustettavan Lupa- ja valvontaviraston nimeen.

Muutettavaksi ehdotettavien asetusten asetuksenantovaltuudet ovat seuraavat:

Luonnonsuojelulain (9/2023) 101 §:n 3 §:n mukaan ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä hyödyttävien toimenpiteiden luonnonarvoihin liittyvästä ja alueellisesta vastaavuudesta.

2 Asian valmistelu

Asetusmuutos valmisteltu virkатыönä ympäristöministeriössä. Asetusmuutos ei ole ollut lausuntokierroksella, koska muutokset noudattavat valtion aluehallintouudistuksen yhteydessä vahvistettujen lakien mukaisia viranomaisen tehtäviä. Asetukseen ei tehtäisi tässä yhteydessä muita sisällöllisiä muutoksia, kuin vain tekniset virastojen nimien muutoksista johtuva korjaus.

3 Nykytila ja keskeiset ehdotukset

Muutettavaksi ehdotettava ympäristöministeriön asetus sisältää viittauksen nykyiseen ELY-keskukseen. Ehdotuksella muutettaisiin viittaus kohdistumaan uuteen perustettavaan Lupa- ja valvontavirastoon.

4 Pääasialliset vaikutukset

Asetusmuutos on teknisluonteinen. Sillä ei ole tunnistettu olevan itsenäisiä vaikutuksia, sillä muutos noudattaa valtion aluehallintouudistuksessa vahvistettujen lakien mukaisia viranomaisratkaisuja. Valtion aluehallintouudistuksen vaikutukset on arvioitu hallituksen esityksessä HE 13/2025 vp.

5 Säännöskohtaiset perustelut

Ympäristöministeriön asetus vapaaehtoisesta ekologisesta kompensatiosta

8 §. Saamelaisyhteisön alue. Pykälässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muutettaisiin tehtävien siirtymisen vuoksi Lupa- ja valvontavirastoksi.

6 Voimaantulo

Ehdotetaan, että asetus tulee voimaan 1.1.2026 samaan aikaan Lupa- ja valvontavirastosta annetun lain kanssa.